

"דמות הקצה והקו המוליך"

דוד נופר, נופר אדריכלים ומתכנני ערים

חזית המבנים לשדרות רבין

רחוב הקמפוס הראשי

אגף בית הספר לתקשורת, פטיו

בהעמדה הדדית, ברגישות הולמת למיקום המיוחד ולסובב.

3. תנועות אדריכליות

- **"הקפדה מופשטת על הרצף"** - באונות המבנה "קרועות" נקבות אוויר ואור, המשמשות למבטים דרך המבנה, מהמבנה ואילו, ולמעבר הולכי-רגל בתוכו.
- **"אימוץ המינימום הנדרש למימוש עיקרון החלוקה פנים/חוץ"** - חיפוי המבנה באריחי פ"בר צמנט צבעוניים "סילבונים" במידות 240/50, מלווה בחריצי-אור ומבט, להדגשת המונוליתיות.
- **"שימור הדופק הסביבתי - ושילובו בתוך המבנה"** - תנועת הולכי-רגל מנוקזת לכניסה הראשית בצירי אורך בין אונות המבנה, ובתוכן - בחדירות רוחביות.
- **"פתיחות"** - "שפת המבנה" משודרת לסביבתו כ"מבנה פתוח", למעבר דרכו, בתוכו, בתחומן, ובקרבתו.
- **"מודרניות בהפרדת/שיתוף המרחבים"** - החלל המרכזי הפנימי מבוסס על מפלס כניסה ראשי משותף לאגף בית הספר לתקשורת, ולאגף הספרייה והאודיטוריום. דיפון כתלי המבנה ברחבת הכניסה החיצונית, בפונקציות ציבוריות, מסעדות, בתי-קפה משמשות לפעילות עירונית בכל שעות היממה.
- **"אבטחת הרב-ממדיות של המבט"** - מבטים צולבים נשקפים מכל אונות המבנה וביניהן, בתקרת חלל הכניסה המשותף - "בארות אור", המשמשות גם למבטים לאונות הסובבות.
- **"מכלולים מתוחמים אך מזמינים"** - הכניסות למכלולים השונים: תקשורת, ספרייה, אודיטוריום ומנזה - מלווה בתווך ממדר ומזמין, תערוכות וכדומה.

מעטפת אדריכלית

מעטפת המבנים של שלושת הגושים חוברה ליחידה משותפת כ"מירקם פיקסלי" באמצעות יחידות צבעוניות טרומיות, ש"סוגרות" על מערך "ערוצים" - מוטיבים הלקוחים מעולם התקשורת, "בין דמות הקצה לקו המוליך".

מעטפת המבנים עטויה באריחי "צמנט-בורד" צבעוניים - שמשמשים כ"פיקסלים", ואילו החלל האמצעי, הפאטיו, מחופה בקווי מתכת בדימוי "ערוצים". בית הספר לתקשורת תוכנן כמבנה סביב פאטיו אמצעי, מלווה בגשר פתוח לכיוון הים למערב. המבנה כולל אלפנים, כיתות, אודיטוריום, חטיבת מחקר הנהלה ועזר, מלונים ב"מפריצי" חלונות ומרפסות.

שלושת אגפי המבנים: בית הספר לתקשורת, אודיטוריום וספרייה מרכזית במכללה למינהל בראשון לציון - כיכר הקמפוס המרכזית, כניסות ראשיות

עקרונות השפה האדריכלית

1. **המוטיב האדריכלי של מבנה הספרייה, ובהמשכו - בית הספר לתקשורת**
הפרויקט יוצב כ"ספר פתוח" המגלם מצד אחד את הפיזיות והמוחשיות של הדעת ושל התודעה, ומצד אחר את הדינמיות הטמונה ב"הפיכתחות" של הספר כגוף מופשט לא-נשלם אשר תמיד הולך ונכתב, כמו גם ההזמנה האינהרנטית "הפתוחה" של הספר לעיין בו.
2. **קומפוזיציה**
 - **אונות המבנה המבוססות על "עיקרון מנחה"** - בכמה תחומי הליבה: אמנות, מדע ורוח.
 - **"מבנה משותף" אחד** - אונות הבוקעות מתוך "מקור" אחד, החלל המהווה את מרחב הכניסות, הכיכר הראשית, ופונקציות ציבוריות משותפות.
 - **"אורגניות פועמת"** - מעטפת מבנים פרוזודית וויטראזית, המחדירה אור טבעי ביום ומקרינה אור בוקע בלילה.
3. **קומפוזיציה**
 - **"מבנה זוכר זמין"** - מראה הספרייה מכיוון הכניסה העיקרי, הכיכר המרכזית.
 - **"מבנה נפתח ומזמין"** - אונות מונוליתיות בהופעתן, מיושרות ו"תלויות" על קווי הרחובות הנושקים, ואשר מייצרות "זרמי הזמנה" רכים פנימה.
 - **"מבנה ער"** - גושי המבנה ופתחיו מעובדים

מכללה למינהל בראשון לציון בית הספר לתקשורת, אודיטוריום וספרייה מרכזית, פרויקט מבנה ליניארי ובו שלושה אגפים מרכזיים ומשותפים לכל הקמפוס, מתאפיין בהופעתו בשיח המתקיים בין השידור לתשדיר, בין חזונו תו החיצונית לתוכו הפנימי, בין הערוצים והפיקסלים ו"בין דמות הקצה לקו המוליך"

פרוגרמה ובינוי

תוכנית האב הקיימת מגדירה את מבני המכללה כסילואטה מדורגת מדרום לצפון - בהתייחס לשדרה עירונית ראשית סמוכה, היא "שדרות רבין". התוכנית קבעה "תיבות" למבני המחלקות השונות, ובהן "רחובות", "כיכרות" ו"סמטאות". במסגרת תחרות אדריכלית למוזמנים, הציעה נופר אדריכלים ליצור "קשר" בין שלושת המבנים - בחפיפה מבנית, שתיצור "הקשרים הפנימיים" ותצמצם "ויססות" מתוך המכללה אל שכונות המגורים, מה שיעניק תחושה של "טריטוריית קמפוס" עצמאית.

סמיכות שלושת המבנים מאפשרת לחבר אותם ולהשתמש בהם כמקשה אחת. כך, בהיפתח כותל האודיטוריום אל מול אולפני הטלוויזיה והרדיו - ייווצרו מעברים צולבים ושימוש מורכב ורב-תכליתי, כגון צילום מופע ישירות מהאולפנים. כל הכניסות הראשיות למבנים רוכזו לעבר מרכז אחד, הכיכר, המאפשרת גישה ישירה לכל מבנה, ובין כל מבנה - למפלס הכיכר. כך נוצרה כיכר "מדופנת" בחללי כניסה, ובפונקציות נלוות, אולפן רדיו, מסעדת סטודנטים ומינהלות המחלקות השונות.

"דמות הקצה והקו המוליך"

המשך

תוך ותוכן

אולפן טלוויזיה דו-קומתי מחובר לחטיבת הקלטה ושידור, מעל ובסמוך לאולפן רדיו הנתון בקומת הכניסה. מעברים ומסדרונות נתונים בחלקו הפנימי הפונה לפאסיו - ליצירת "תקשורת" סטודנטיואלית. האודיטוריום נבנה כבועת מתכת שעונה על קורות פלדה ומחופה בגג אלומיניום קל בשיטת פלזונל - נעילה חשמלית. מבואת האולם מדורגת בשלושת מפלסיה, מהן נשקף מבט אל שדרות רבין באמצעות "קיר מסך אובאלי" מכל הקומות.

הספרייה נבנתה כחלל אמצעי עטוף בגלריות ומעברים הנפנים אליו. מדפי הספרייה פתוחים לפינות קריאה, לאולמות העבודה ולחוות המחשבים.

חומר וצורה

גופי המבנים החדשים הנם המשך ארכיטקטוני לאגף הפקולטה למשפטים הקיים, ובהמשכו ציר הולכי-רגל ראשי העובר בסמוך לאגף החדש ולקיים. הדגשה זו, המתבצעת באופנים מקבילים, בעלת חשיבות למבנה פרקי של בניין הפקולטה הקיים, המורכב מיחידות קופסתיות דומות.

החיבור לאגף הקיים נעשה כהומאז' למודולי המבנה וצמדי עמודי הבטון, המופיעים בפרקי שני המבנים.

מבני האגפים החדשים ממשיכים את חזות המבנה הקיים של הפקולטה למשפטים. המשכיות זו נועדה ל"סגירת" כיכרות ליניאריים ולקביעת נקודת סיומת במפגש הצירים.

המבנים מחופים בשלושה רכיבים בסיסיים: מתכת, אבן, אריחי צמנט צבעוניים וזכוכית.

המתכת קשורה לחיפוי הגג, לגשר, פתחי החלונות, חשפי הקירות, מסגרות המעקות, ופחים מחוררים.

הזכוכית מהווה מרכיב חשוב בהרכבים שונים - אטומה כמעקה גשר ומדרגות פנים, שקופה בחלונות, בקירות מסך ובמחיצות.

אבן פיבר צמנט צבעוני "סילבונט" בצבעים מחפה את היקף המבנים.

להדגשת "מסת האבן" - גוף המבנה הבסיסי - נקבעו חלונות המבנה כפתחים רנדומאליים בתוך חיפוי הקירות ולא כחלונות רציפים.

ביצוע

הקמת המבנה ארכה 20 חודש, ובמהלכם נעשה אכלוס חלקיו בשלבים.

אדריכל אחראי במשרד נופר: אבישי הרטוב; **ניהול ופיקוח:** יוני גולדשטיין, עם-גר. ■

"סמסאות" בין אגפי המבנה

מרפסת סגל הפקולטה

גשר/קשר בין אגפי הפקולטה